

Antich impulsa la “revolució tranquil·la”

Si la igualació progressiva dels drets de la meitat de les persones, ara discriminades per raó de sexe, es pot qualificar de “revolució tranquil·la”, Balears impulsà una passa decisiva i inèdita a l'estat la setmana passada: l'obligació legal de la paritat a les llistes electorals entre homes i dones.

És un cop d'efecte i una llei de profunda càrrega sociopolítica. Una iniciativa imputable en exclusiva al president de Balears, Francesc Antich, i al seu partit, el Partit dels Socialistes de les Illes Balears (PSIB-PSOE). Ho anuncià la tardor passada, al novembre, durant el debat de política general: “Impulsarem i aprovarem una llei d'igualtat de sexes en les llistes electorals.” Ningú no s'ho acabà de creure. Balears, val a dir-ho, mai no s'havia caracteritzat per l'avatguardisme sociopolític. Des de la setmana passada, sí. Per primer cop a l'estat una comunitat autònoma imposa per llei l'obligació que les llistes electorals siguin paritàries. Així doncs, en les pròximes eleccions autonòmiques balears del 2003 (les municipals i les generals no estan afectades legalment), la meitat dels candidats seran homes i l'altra meitat, dones.

Cremallera i possible recurs. La novetat que aporta la llei (estrictament: la modificació de la Llei Electoral balear) que va ser aprovada pel Parlament la setmana passada amb els vots del Pacte de Progrés i l'oposició del PP, és que no bastarà que hi hagi l'element quantitatiu igualitari, sinó el qualitatiu: és a dir, no basta que hi hagi igual nombre de candidates i candidats, sinó que l'ordre ha de ser alternatiu. D'això, se'n diu la *cremallera*. Dos candidats consecutius no poden tenir el mateix sexe. Per què? Òbviament per evitar trampes dels *espavilats* en els aparells dels partits, bàsicament en mans d'homes. És a dir, posar dones com a candidates en llocs d'impossible sortida. Ho explicava gràficament a aquest setmanari una dirigent d'un dels partits del Pacte: “Per a les eleccions del 1999 vaig demanar als

meus companys dels municipis que hi incorporassin les dones, tal i com havíem decidit; i sí, ho feren, però la sorpresa va ser que gairebé totes estaven en llocs que no podien sortir...” Amb la normativa de la *cremallera* s'evita aquesta trampa.

Així, doncs, el Parlament balear que sorgeixi de les eleccions autonòmiques de l'any que ve tindrà un equilibri de sexes com mai no s'ha vist. Més o menys (naturalment dependrà dels electes de cada opció) la meitat dels 59 escons serà ocupat per dones. Això serà així, és clar, si no hi ha recurs al Tribunal Constitucional i si aquest no ho impedeix. Però la majoria progressista és optimista.

Un director general de Presidència, especialista en temes jurídics, explicava a aquest setmanari, informalment, que l'optimisme és raonat. Per dues raons.

Primer, perquè s'ha buscat l'aprovació ara i no al setembre. Com se sap, si el Govern Aznar recorre contra una llei autonòmica al Constitucional sol demanar la suspensió cautelar, i l'Alt Tribunal la sol concedir. Aleshores s'obre un període de sis mesos al final del qual el Constitucional confirma o aixeca la suspensió. El Govern balear està convençut que si hi hagués recurs i suspensió cautelar, finalment, hi hauria aixecament de la suspensió. Per això s'ha aprovat ara.

L'executiu central té tres mesos per a presentar recurs. Un termini que, sumat als sis que tendria el Constitucional per a decidir sobre la suspensió cautelar (a l'espera, però, de la definitiva sentència), significaria que es coneixeria el què com a màxim cap al març. “I com que estam segurs que és constitucional i que no hi hauria suspensió més enllà dels sis mesos, la llei seria vigent ple-

El Parlament balear, prèvia llei creada per l'executiu d'Antich i votada a favor per tot el Pacte de Progrés, aconseguirà el repte de la igualtat de sexes. La pròxima legislatura les dones ocuparan el mateix nombre de cadires que els homes a l'hemicle de les Illes.

nament per a les pròximes eleccions”, explicava el director general.

La segona raó és que en les altres lleis que el Govern central ha enviat al Constitucional durant aquesta legislatura (de consells, de comerç, l'ecotaxa...) sempre hi ha hagut advertiments, directes o indirectes, previs. En aquesta ocasió res de res. Ni tan sols el PP balear, que s'hi ha oposat, s'ha referit a un possible recurs, com en altres ocasions.

Com explicava un diputat de la majoria progressista balear, “això no té aturada, i el PP ho sap; podran oposar-s'hi, sí, però fer recursos per intentar impedir la posada en funcionament crec que veuen que els seria bastant negatiu perquè no crec que gairebé cap dona ho vege malament...”

Quant a l'efecte pràctic de la llei existeix una incògnita: i si un partit no compleix l'obligatorietat de fer candidatures paritàries, què passaria? Aquest setmanari n'ha parlat, de la hipòtesi, amb membres del Govern balear. Les

La 'cremallera' assegura la paritat de sexes a les llistes. Moltes dones ja no seran en llocs d'impossible sortida

fonts consultades no ho veuen factible. Però així i tot n'hi ha que reconeixen que, si més no potencialment, es podria donar el cas. Ara bé, amb certa sornegueria es recorda que existeixen mesures intimidatòries que poden ser molt efectives i *convincents*. Per exemple –i només és una possibilitat– introduint un article a la Llei d'Acompanyament dels Pressupostos del pròxim any segons el qual el partit que no respectàs aquesta llei electoral no obtendria els recursos econòmics habituals, com és el cas quan s'obté representació. D'altra banda, és clar, el partit que intentàs burlar la llei és segur que hauria d'enfrontar alguna querrel·la, sigui d'algun grup femi-

nista, de drets civils, d'altres grups, partits o, simplement, de ciutadans.

Tot plegat, l'aprovació de la reforma de la Llei Electoral balear és un triomf evident del president Antich, i del partit que n'ha assumit el protagonisme, el PSIB. Socialment és innegable el progrés que impulsa. I políticament significa un instrument de gran potencial propagandístic, aprovat just en el moment en el qual comença la llarga precampanya electoral. Per utilitzar un símil d'actualitat, és com fer el gol que desequilibra l'empat quan queden només uns pocs minuts de partit.

Miquel Payeras